

72

בזכות ראש-הממשלה, מר לוד אשכול, לפתיחת שנת הלימודים
החדשה באוניברסיטת חיפה - 24.10.67

שנן רבנן : ארבעה ראשי שנים הם - לאלפים, למעשר, לשנים ולאילנות. דומה שאילו היו שנים משנה זו כיום היו מוסימים להם ראש-שנה חדשה - לתלמודי מכללות ואוניברסיטאות.

זו לי פעם ראשונה שאני עמכם לכרך את תלמודי האוניברסיטה בזדפה לתודלת שנת הלימודים. אינני יודע אם ברכות של ראש-ממשלה יכולה לשמש תחליף להכרה מצד המועצה להשכלה גבוהה, אבל אולי יש בה כוד לעיין את העובדה שהאוניברסיטה בזדפה מנוהלת לתפוס את מקומה בין מסדרות הודגוך הגבוה בישראל. זאת - גם מבחינת מספר הלמודיה וגם מבחינת תכניהיה לעתיד הקרוב והרדוק.

התפתחותו של הוועד הגבוה היא, אולי, אחד הסמנים
המוכחים ביותר של התפתחותם של כל המדינות ושל מדינותנו
בפרט. היא הופכת יותר ויותר גם תנאי להתקדמות. יתכן
יש עוד הנזכרים בנוסטלגיה בימים, בהם הוועד עם שרובו
עובד אדמה, די בכפרים ומצמח יכוליו ותרכותו השורשית
לאט ובבטחה. אני מעיד על עצמי, לפחות, שלעתים אני
נחף געגועים לימים אלה ולחלומות פז אלה. ודינו כיום
הם טובים יותר ומאצים יותר. המחצית השנייה של המאה
ה-20 תובעת התקדמות נמרצת וקצב מהיר - ולשם כך הוועד
הגבוה הוא הכרח.

כחברות המודרנית יש נקודות מוקד רבות בכל שטח
הזים והפעולה, בהן יש ביכולתו של אדם אחד לקדם, או
לבלום, או תחליכי החברה כולה. עלינו מטלת, על כן,
החברה לעשות לכך שהאדם יוכל לעמוד בנקודה קריטית
כזו יהיה מתאים לתפקודו בכל האפשרי. שיהיה אדם רחב
אופקים, בעל השכלה ובעל מקצוע טוב, אזרח נאמן וסבוג

איראליים אנושים. כיום הופך הדינוך הגבוה תנאי לעמידה
במכתן המלוח היעיל של תפקידו, אם כי, לצערנו, עוד אין
בו ערובה לכך שאדם זה באמת יעמוד במכתן. כלשותם של
הלוגיקנים - הדינוך הגבוה הוא תנאי דרוש, אבל לא תנאי
מספיק.

לפי דברי הרב אריה לייב הישירא הירשעלם מברסלב

המלחמה בה עמרנו לפני כמחצית השנה הרכיחה כמאה
עדים את מה שטעננו חזר וטעון מאז הקמת המדינה וכעצם
משחר תנועתנו : אמרנו כי במאבק של עם על עתידו וקיומו
קובעת בראש וראשונה האיכות של הצדדים המתמודדים. אם
ניצח צבאנו את צבאות ערב לא בא הדבר משום שצבאנו טוב
ומרובה משורם. הדינוך הוא אולי הנכון. אם היכה וזל
האויב את וילות מצרים, ירדן וטוריה, לא בא הדבר רק
משום שוויילינו אמיצים יותר. יתכן וגם הודלותיהם יש
טויסים אמיצים. יתרוננו הממשל היה בשני דברים - ברמת-
הארגון הגבוהה וביועצת הלוחמים את המטרה החברתית,
המדינית, המוסרית-הלאומית. הציביליזציה הטכנולוגית
תובעת ידע מקצועי, ארגוני ומנהלי גבוה מאוד.

וכדי שהיא חסיק מהאמצעים העומדים לרשותה את מלוא
נתונייהם עליה להפעיל את מלוא הכושר האנושי, הדמיון,
הנושית, ההעזה, המסירות והנאמנות.

לח כמו לח דרוש אדם בעל השכלה וערכים מוסריים.
אדם המפתח את האינרבידואליזם שלו, והיודע לשלבו במאמץ
הכלל. אדם דופשי בעל משמעת פנימית. במידה וגילינו
תכונות אלו - נצאנו. עלינו להוסיף לפתח ולגלות אותן -
בעזרתם נוסיף ונתגבר על המכשולים שעודם ניצבים לפנינו.

מדינת-ישראל יודעת את החשיבות העליונה שיש
לחינוך הגבוה בדורנו, וישומם של המדע והמחקר בכל שטח
חינוכי - בעבודה, בבטחון, בתרבות ובחינוך. על-כן היא
משקיעה בחינוך הגבוה סכומי ענק ביוחס, המגיעים להרבה
עשרות מיליונים ליי בשנה.

יש צורך במאמצים נוספים, ובאניציטיבה מצד גורמים
נוספים, בארץ ובתפוצות, כדי להרחיב את רשת הודג'ן
הנבחר ולחעמיקה. ראוייה איפוא לברכה עורית דופה שגילוחה
יזמנה לפתח מוסד אתניברסיטאי בעירה, ועמה תבורך
האתניברסיטה העברית בירושלים שקיבלה עליה האחריות
האקדמאית לכך שמוסד זה יעמוד על רמה גאוה ויהיה
ראוי לשמו. ברוכים העושים, מחזשים, והנהנים !

אך בל-גא יהיה עיקר ההשכלה הקרדום לחצור בו.
תזי גא להבא החפירה העבודה למקצועותיה העיקר, כי הם
היסור בתודעתנו הלאומית ויהיו גא ההשכלה, המוע והמחזקר
קרדום לעזור למלאכת החפירה והבניין בכל היקפם.

ובסיום דברי, ארשה לעצמי עוד הערה אחרונה - אני
נרשאים היום את עינינו אל מעבר לים - מניין יבואו עולים?
אני מקוה שמדסדכם בהתפתחותו יוכל לקלוט מאות רבות של
סטודנטים יהודים מכל פינות העולם שיבואו לארץ ללמוד בה,
לעבוד בה, ולדבוק בה לאחובה. עליכם מטלת החובה לעשות
כל שביכולתכם כדי להביאם, לקלוט אותם בניכם ולעשותם
בני הארץ בתיה וכונני העם בתפוצה.

בשם ממשלת ישראל ובשמי אני מאחל לכם שנת לימודים
פורייה, שנת התקדמות ותפתחות, מדעית ואנושית. שנת
ברכה ושלום.